

SZAKOSZTÁLYI ÜGYEK.

A növénytani szakosztály 1913. évi januárius hó 8-án tartott 182-ik ülésének jegyzőkönyve.

Elnök: M á g o c s y - D i e t z S. Jegyző: M o e s z G.

1. M á g o c s y - D i e t z S. jelenti, hogy Klein Gy. elnök megjelenésében akadályozva lévén, az ülésre nem jöhetett el.

2. I s t v á n f f i Gy. vendég előadást tart „a szőlő peronosporájának lappangási idejéről, tekintettel a védekezésre“. (Lásd 1. old.)

3. T o m e k J. : „Adatok a búzatermés ismeretéhez“ cz. dolgozatát ismertette. Vizsgálatából kiderül, hogy a magyar és a romániai búza abszolút súlya, nitrogénmentes vonadékanyaga a növekedő hektolitersúlylal együtt nő, a nyersprotein, zsír és hamutartalma ellenben csökken. Az 1911. évi igen magas hektolitersúlyú magyar búzák termés- és maghéjának mikroszkópos összehasonlítása alacsonyabb hektolitersúlyú magyar búzákkal arra az eredményre vezetett, hogy a hektolitersúly és a héjak vastagsága között nincsen szabályszerű összefüggés. A hektolitersúly nem olyan megbízható érték-mérője a búzának mint azt a gyakorlatban hiszik, mert nem fejezi ki hűen a búza benső értékviszonyait.

4. B o r z a S. : „*Cerastium tanulmányok*“ cz. dolgozatát Sz a b ó Z. ismerteti. (Megjelenik.)

5. M o e s z G. bemutat egy fényképet, melyet dr. K á d á r A n t a l m. kir. bányakerületi főorvos küldött. A fénykép egy 15 éves *Musa ensete* példányt ábrázol. Magassága 6 m, egy-egy levele 4·5—5 m hosszú és 0·85 m széles. Nemszáka nagy termete miatt kelthet figyelmet, hanem azért is, mert virágzó állapotban van. Ez a *Musa* nevezett főorvos nagybányai kertjét díszíti.

6. M o e s z G. felolvassa Klein Gy. elnök következő levelét:

„A Kir. Magy. Természettud. Társulat növénytani szakosztályának!
Igen tisztelt szakosztály!

Korommal járó testi fogyatkozásaim arra kényszerítenek, hogy a szakosztály elnökségéről lemondjak.

Midőn ezt ezennel tisztelettel bejelentem, nehezemre esik, hogy el kell hagynom azt a helyet, a melyen a szakosztály kitüntető bizalmából előbb mint másodelnök, majd mint elnök, 21 éven keresztül szerencsés voltam a szakosztály munkálkodásában résztvehetni. Meg kell válnom egy nekem mindenkor kedves munkakörtől, a melyben csekély erőm és tehetőségemhez képest, mindig igyekeztem megtenni mindazt, a mit a szakosztály érdeke megkívánt.

A lefolyt 21 évre visszatekintve, igaz öröm tölt el, ha meggondolom hogy a szakosztály milyen nehézségekkel alakult meg s milyen csekély kezdetből indult ki, míg lassú, de szakadatlan fejlődéssel a mostani állapotba jutott. Ez állapot létrehozásában a főérdem a szakosztály tisztelt tagjait illeti, a kik kezdettől fogva a szakosztályba való egyesülés eszméjét lelkesedéssel felkarolták s utána buzgósággal és kitartással a kítűzött cél minél megfelelőbb elérésére törekedtek. Lényegesen elősegítette ezt a törekvést az a kartársi viszony és egyetértés, mely mindenkor a tisztelt tagok köz

fennállott s a mely nemesak könnyűvé tette az én elnöki feladatomat, de egyszersmind odavezetett, hogy a szakosztály úgy belső munkálkodása tekintetében, mint kiható ténykedéseiben, különösen a külföldi botanikusokkal rendezett nagyobb kirándulások, a századik ülés, a Diószegi ünnepély, az állattani szakosztályal együtt tartott Linné-ünnepély stb. egyaránt figyelemre méltó eredményeket ért el.

Úgy hiszem, mindez arra jogosít bennünket, hogy a szakosztály jövőjét immár biztosítottak tekintsük. Egy új, friss munkaerővel bíró elnök alatt a szakosztály további haladásnak nézhet elébe, kivált, ha a tisztelt tagok az eddig tanusított buzgalommal, összetartással és egyetértéssel továbbra is támogatni fogják a szakosztály törekvéseit.

Elnöki minőségemben búcsút véve a szakosztály tisztelt tagjaitól, még hálás köszönetet mondok az irántam ismételten tanusított bizalomnyilvánításukért és azon jóindulatukért és elnézésükért, melylyel elnöki működésemet kíséрни sziveskedtek; de köszönettel tartozom különösen a tisztikarban mindenkori társaimnak, a kik buzgalmukkal hathatós segítségemre voltak. Végül pedig kijelentem, hogy továbbra is, mint a szakosztály egyszerű tagja, azon leszek, hogy a szakosztály törekvéseit tőlem telhetőleg előmozdítsam.

Budapest, 1913 januárius 4.

Kiváló tisztelettel

Dr. Klein Gyula.

7. Moesz G. előterjeszti a szerkesztő bizottságnak azt az indítványát, hogy Klein Gyulát, a kit lemondási szándékától eltéríteni nem sikerült, a szakosztály érdekében 21 éven át kifejtett sikeres munkálkodásának hálás elismerése jeléül a szakosztály válassza meg *tiszteletbeli elnökének*.

A szakosztály ezt az indítványt egyhangúlag elfogadta.

Szabó Z. indítványozza, hogy Klein Gy. lemondó levele a jegyzőkönyvbe felvéteessék.

Istvánffi Gy. vendég indítványozza, hogy Klein Gyulát tiszteletbeli elnökké történt megválasztásáról egy küldöttség értesítse.

A szakosztály mind a két indítványhoz hozzájárul.

8. Moesz G. bejelenti a szakosztály tagjainak sorában újabban történt változásokat.

Új alapító tag: dr. Aujeszky Aladár főiskolai tanár, Budapest.

Új tagok: dr. Bernátsky Jenő, a szőlészeti intézet osztályvezetője, Budapest.

Mező Ernő gyógyszerész, Debreczen.

Dr. Papp Dezső főreáliskolai tanár, Budapest.

Új átalányosok: Bajor, áll. tanítónőképző int. ifj. önképzőköre.

Brád, áll. polg. fiúiskola.

Haltrich és Tsa, gőztéglagyárosok, Medgyes.

Kecskemét, áll. főreáliskola.

Nagyvárad, városi nyilv. könyvtár.

Saxlehner Tibor tanuló, Budapest.

Svetz Mihály tanító, Kesnyő.

Kilépett 3 tag és 2 átalányos. Meghalt 2 átalányos.

A növénytani szakosztály 1913. évi februárius hó 12-én tartott 183. ülésének jegyzőkönyve.

Elnök: M á g o e s y - D i e t z S á n d o r és K l e i n G y u l a .

Jegyző: M o e s z G u s z t á v , m a j d S z a b ó Z o l t á n .

1. M á g o e s y - D i e t z S á n d o r az ülést megnyitván, jelenti, hogy a Társulat Bugát-pályázatán a díjat L a n g e r S á n d o r pozsonyi tanító nyerte meg a Spirogyra génuszról szóló munkájával. Üdvözli őt ez alkalommal. T h a i s z L a j o s t és V a r g a O s z k á r t előléptetésük alkalmából üdvözli. Különösen kiemeli mint örvendetes eseményt a Magy. Nemz. Múzeum Növénytani Osztálya által kiadott Flora hungarica exsiccata első kötetének megjelenését, a mely alkalomból a szakosztály nevében üdvözli a Múzeum növénytani osztályát és annak tisztviselőit.

2. M o e s z G u s z t á v bejelenti, hogy a szakosztály megbízásából M á g o e s y - D i e t z S á n d o r r a l együtt személyesen felkeresték K l e i n G y u l á t és tudomására adták tiszteletbeli elnökké való megválasztását, a ki azt köszönettel fogadta.

3. K l e i n G y u l a meleg szavakban köszönetet mond tiszteletbeli elnökké történt megválasztásáért.

4. S z t a n k o v i c s R e z s ő a szakosztály nevében üdvözli a felépő elnököt és az új tiszteletbeli elnököt.

5. K l e i n G y u l a köszönetét fejezi ki az ünneplésért.

6. M o e s z G u s z t á v jegyző előterjeszti jelentését az elmúlt évről.

Jelentés a szakosztály 1912. évi működéséről.

Az elmúlt esztendő, a szakosztály 21-ik esztendeje bizonyos tekintetben határt alkot szakosztályunk életében. Igen tisztelt elnökünk, K l e i n G y u l a tanár úr, miután az elnöki tisztelet nem volt hajlandó továbbra is vállalni, 1912-ben elnökkölt utóljára. A tavalyi esztendővel egy hosszú időszak záródott, a melynek éveiben szakosztályunk K l e i n G y u l a bölcs, nyugodt és fáradhatatlan vezetése mellett lényegesen megerősödött. Rajtunk a sor, hogy arra a szilárd alapra, melyet lefektetett, tovább építsünk és a szakosztály javát, melyet sohasem tévesztett szem elől, mi is teljes erőnkől szolgáljuk.

K l e i n G y u l a érdemeit és tiszteletreméltó egyéniségének példás tulajdonságait nem szükséges felsorolnom. Megtette ezt M á g o e s y - D i e t z S á n d o r másodelnök úr és S z a l ó k i R ó b e r t tagtársunk azon az emlékezetes szép ülésen, a melyet a szakosztály szept. 25-én K l e i n G y u l á n a k szentelt, tanári működésének 40-ik évfordulója alkalmából.

Ez ünnepi ülésünkön kívül még 9 szakülést tartottunk, a melyeken 21 előadótól 38 előadást hallgattunk meg. (1911-ben 9 ülésen 22 előadó 35 előadást tartott.)

Az előadók névsora és előadásaik száma a következő: Bányai János 1, Bezdek József 1, Blattny Tivadar 2, Doby Géza 2, Fehér Jenő 1, Fucskó Mihály 2, Gombocz Endre 1, Hollendonner Ferenc 1, Jávorka Sándor 3, Kupcsok Samu 1, Lacsnay Ince Lajos 1, Mágocsy-Dietz Sándor 1, Moesz Gusztáv 4, Paál Árpád 2, Schilberszky Károly 1,

Szabó Zoltán 4, Szurák János 2, Textorisz Bella 1, Treitz Péter 1, Tuzson János 5, Wagner János 1.

Hogy az előadások és bemutatások a botanika milyen köréből valók, azt a következő táblázat mutatja, a melybe összehasonlítás czéljából az előző három esztendő üléseinek tárgyait is felvettem.

	1909	1910	1911	1912
Külső morphologia	2	—	—	1
Anatomia	3	2	4	1
Physiologia	—	4	3	5
Biologia	1	4	1	2
Moszatok	—	1	—	1
Gombák	3	6	4	5
Zuzmók	1	—	—	—
Mohák	—	1	2	—
Edényes virágtalanok	1	—	—	—
Növényrendszertan	4	8	6	2
Florisztika	9	9	3	6
Növényföldrajz	1	4	4	3
Teratologia	2	8	—	3
Palaeontologia	1	—	1	1
Gazdasági és ipari növénytan	1	2	1	1
Könyvismertetés	1	7	4	8
Botanikai irodalom	—	1	—	1
A botanika története	1	1	4	—
Emlékbeszéd	—	1	—	—
Herbárium	—	—	—	2
Botanikus kertek	2	—	—	1
Növénygyűjtés	—	—	—	1
Kongresszus	—	1	—	—
Növények fotografálása	—	—	1	—
Bemutatók ¹	2	8	4	9

Szakosztályunk utolsó négy évének munkásságáról ez a kis statisztika jó képet nyújt. Megtudjuk belőle, hogy tagtársaink a botanika mely részeit művelték szivesebben, mi iránt érdeklődtek jobban. Megtudjuk belőle, hol vagyunk erősebbek és hol vannak gyengéink. Elbizakodottságra nincs okunk, sőt inkább kötelességünk, hogy fokozottabb mértékben dolgozzunk. Ez vonatkozik reánk idősebbekre épp úgy, mint a fiatalabb nemzedékre. Kötelességünk, hogy mindenkit, kiben arra való hajlandóságot és tehetséget látunk, serény, de egyúttal komoly munkára buzdítsunk, olyan munkára, melynek minden mondata alapos megfontolásról tegyen tanubizonyosságot. Hozzá kell fognunk az eddig parlagon maradt területek megműveléséhez. A moszatok, zuzmók, mohák és harasztfélék alig-alig szerepeltek üléseink tárgysorozatában. A statisztika egyéb sorai is élénkebb tevékenységre intenek. Vannak kiváló szakembereink, a kiket meg

¹ A bemutatások ugyan a fenti számokban is befoglaltatnak, mindazonáltal külön is idejegyeztem számukat.

kellene nyernünk, hogy jeles dolgozataikkal szakosztályunkat is tiszteljék meg olykor-olykor.

Igen fontosnak vélem, hogy a bemutatások sűrűbben szerepeljenek üléseinken, mint eddig. Nyíljék alkalom minél többször a legkülönbélebb botanikai tárgyak és jelenségek megismerésére, melyek megmagyarázására sokszor néhány szó is elegendő.

Igaz, hogy a szakosztály működése, üléseink törzsközönségének számához képest talán megfelelő. Mert átlag harminczan gyűltünk össze s az előadások száma 38 volt. De ha azt tekintjük, hogy szakosztályunk pótolja a még hiányzó magyar botanikai társaságot, akkor, mint az ország egyetlen botanikai testülete, nagyobb arányú tevékenységet kellene kifejtenuünk. Bizonyos, hogy előbb a mi közönségünk közönyösségét kellene megtörnünk, a mi bizonyára a legnehezebb feladatok egyike. Hiszen vannak még magyar botanikusok is elég nagy számmal, a kik nem léptek be szakosztályunkba hogy kívánhatjuk akkor másoktól, hogy évi tagdíjjal, bármily csekély legyen is az, hozzájáruljanak anyagi erőink gyarapításához! És a nehézségek ellenére is hozzá kell látnunk tagjaink számának növeléséhez. Biztatással, jó szóval mindenki tehet valamit e téren ismerősei körében. E mellett az intéző bizottságnak is kell foglalkoznia' ezzel a kérdéssel. A jelenségek, a mire már a mult esztendőben is felhívtam a szakosztály figyelmét, arra vallanak, hogy tagjaink rovására aránytalanul emelkedik az átalányosok száma. És számuk 1913-ban még nagyobb mértékben szökken fel. Nekünk pedig sem az alapítók, sem az átalányosok nem nyújtanak előnyt. A mi erőnket egyedül a tagok adják.

Tagjaink létszámát, valamint mindazokéit, a kik a „Botanikai Közlemények“-et kapják, a következő táblázat mutatja. Összehasonlításul közlöm a megelőző három év adatait is:

	1909	1910	1911	1912
Alapító tag	18	18	18	21
Tag és előfizető	243	212	207	209
Átalányos	406	444	496	520
Külföldi előfizető	6	6	6	5
Belföldi esérés	1	1	1	1
Külföldi esérés	10	34	36	38
Belföldi tiszteletpéld.	5	5	6	5
Külföldi tiszteletpéld.	4	4	4	2
Összesen	693	724	774	801

Az emelkedés ugyan 27 (1911-ben 50), de ebből rendes tagjaink létszámára csak két fünyi emelkedés jut. (1911-ben 5 veszteség.)

Az alapítók száma hárommal emelkedett. Új alapítóink: A n j e s z k y Aladár 100 koronával, E ö t v ö s L o r á n d báró 500 koronával és T e l e k i S á n d o r gróf 100 koronával, R i c h t e r A l a d á r pedig 83 koronára egészítette ki alapítványát.

Az alapítók névsora és alapítványaik a következő:

A m b r ó z y I s t v á n báró, főrendiházi tag	50	K
Dr. A n i s i t s D á n i e l, egyetemi tanár	50	„
Dr. A u g u s t i n B é l a, egyetemi tanársegéd	50	„

Dr. Aujezsky Aladár, főiskolai tanár	100	K
Dr. Eötvös Loránd báró, egyetemi tanár	500	"
† Dr. Fialowsky Lajos, tanár	50	"
Dr. Filarszky Nándor, nemz. múz. osztályigazgató	50	"
Gesell János, nyug. m. á. v. főfelügyelő	100	"
Hopp Ferenc, magánzó	50	"
Kir. József-műegyetem	50	"
Dr. Klein Gyula, József-műegyetemi ny. r. tanár	100	"
Dr. Kövessy Ferenc, erdészeti főiskolai tanár	50	"
Dr. Mágocsy-Dietz Sándor, tud. egyet. ny. r. tanár	100	"
Dr. Moesz Gusztáv, a Magy. Nemz. Múz. igazgatóőre	100	"
Paszlavszy József, középiskolai igazgató	100	"
Dr. Richter Aladár, tud. egyet. ny. r. tanár	83	"
Dr. Schilberszky Károly, a kertészeti tanintézet tanára	100	"
Sólyom Albert, borászati felügyelő	50	"
† Dr. Staub Móricz, tanár	80	"
Dr. Szabó Zoltán, egyetemi magántanár	50	"
Szamosujvári áll. főgimnázium	50	"
Teleki Sándor gróf, főrendiházi tag	100	"
Dr. Tuzson János, a József-műegyetem adjunktusa	100	"

A szakosztály 1912-ben két nevezetesebb határozatot hozott. Nevezetesen: 1. Felkértük a Társulat titkárságát, hogy a földművelésügyi minisztériumnál tájékozódást szerezni szíveskedjék a természeti ritkaságok megvédésének ügyéről, annak jelenlegi állásáról. 2. Állást foglaltunk a Magyar Quarnero kutató intézet érdekében. Ennek terveit és költségvetését a mi részünkről egy háromtagú bizottság fogja megállapítani.

A Simonkai Lajos nevét viselő tudományos célú botanikai alapítvány összege jelenleg 594 K 51 fillért tesz. Ebből 507 K 80 fillér be van már fizetve és 42 K 71 fillér a tőkésített kamat. A takarékpénztárban tehát ez idő szerint 550 K 51 fillér van.

Sajnálattal kell jelentenem, hogy szakosztályunk új szabályzata még mindig nem nyert elintézését. Úgy, hogy továbbra is elavult szabályzataink keretei között kellene mozognunk, ha annak több pontja a fejlődés kényszere következtében hatályát nem veszítette volna.

Köszönettel tartozunk Mágocsy-Dietz Sándor másodelnök úrnak, mint a tud. egyetemi növényteni intézet igazgatójának, amiért ez évben is átengedte tantermét üléseink czéljára.

Köszönettel tartozunk a Társulat tisztikarának és választmányának, amiért jóindulattal és előzékenységgel voltak irányunkban.

És mivel ez az ülés a hároméves ciklus utolsó ülése, engedjék meg, hogy lelépésem pillanatában magam is mély köszönetemet fejezzem ki úgy a szakosztály igen tisztelt vezetőségének, mint tagjainak azért a jóindulatú viselkedésükért, melyet irántam állandóan tanusítottak. Ennek köszönhetem, hogy az a munka, melyet jegyzői tisztemből kifolyólag öt esztendőn keresztül végeztem, nekem nem terhes munka, inkább kellemes szórakozás volt.

Dr. Moesz Gusztáv,
a növényteni szakosztály jegyzője.

7. Tuzson János előterjeszti szerkesztői évi jelentését:

Jelentés a Botanikai Közlemények 1912. évi évfolyamáról és a szakosztály vagyoni állapotáról.

A Botanikai Közlemények a múlt évben XI. évfolyamában jelent meg, 18 ív terjedelemmel, 56 szövegközötti képpel és egy táblával. A 18 ívből három esik az idegennyelvű szövegre és egy a tartalomjegyzékre.

Megjelent összesen 11 eredeti közlemény nyolcz szerzőtől, 11 irodalmi ismertetés; minden füzetben növényteni repertórium s ezenkívül személyi hírek, szakosztályi ügyek és a szokásos tagsági díj nyugtázások.

A szakosztály pénzügyi viszonyaira vonatkozólag a következő számadást mutathatom be.

Bevételek:

	K
1. Az alapítványok összege 1911. végén	1413.—
2. Felhasználható maradék 1911-ről	—.—
3. Alapítványok 1912-ben	705.—
4. Előfizetési díjak	2574.30
5. Költségmegtérítések	54.—
6. Társulati segély	<u>3500.—¹</u>
Összes bevétel	8246.30

Kiadások:

	K
1. A Társulatnak megtérítendő előleg fejében	1059.09
2. Írói tiszteletdíjak	554.38
3. Szerkesztői tiszteletdíj	200.—
4. Segédszerkesztői tiszteletdíj	200.—
5. A jegyző tiszteletdíja	200.—
6. A szolgák bére	40.—
7. A folyóirat nyomtatása és fűzése	2275.07
8. Klisék és táblák	243.42
9. Kis nyomtatványok (meghívók, czímszalagok)	100.95
10. Postaköltség	154.—
11. Kezelési és tiszteletdíjak	257.54
12. A szerkesztő apróbb kiadásai (átalány)	24.—
13. Vegyes kiadások (fuvarozás a postára, stb.)	<u>81.60</u>
Összes kiadás:	5390.05

Maradék 1913-ra	738.25
Az alapítványok összege 1912. év végén	2118.—
A szakosztály összes vagyona 1913. elején	<u>2856.25</u>

A számadás adataiból kivehetőleg végre sikerült minden tartozásunkkal rendbe jönni, még pedig úgy, hogy az év végén a még akkor meg nem jelent 5—6 füzetre előre kifizettünk a nyomdának 500 koronát. Ennek

¹ T. i. az 1911. évben tévedésből ki nem utalványozott 900 kor. is az 1912. évben utalványoztatott ki. (2600+900=3500).

következtében az 1912-iki évfolyam utolsó füzeté most már legfeljebb csak kisebb részlettel terheli az 1913. évet, ezzel szemben azonban 738'25 kor. felhasználható maradékunk van. Így most már meg lesz a lehetősége annak, hogy a Botanikai Közlemények elegendő érdemes cikk beérkezése esetében ismét 22—24 iv terjedelemmel jelenhessék meg.

A jegyzői jelentésből kitűnik, hogy az átalányosok száma 520-ra emelkedett és a Társulat Titkári hivatala ki is fejezte abbéli óhaját, hogy a Botanikai Közlemények ezentúl százzal több példányban adassék ki. Ennek megfelelően a szakosztály pénzügyi egyensúlyának megóvása céljából kívánatos, hogy a szakosztály az 1913. évre 520 átalányos után „átalányos különbözet” czimén a rendes 1700 korona segélyen kívül 1040 koronát kérjen a Társulattól.

E helyen említem meg, hogy a segédszerkesztői állás a lefolyt évben betöltetlenül maradván, a szakosztály és az intéző bizottság megbízása folytán úgy intézkedtem, hogy a segédszerkesztő teendőit Dr. Hollendorfer Ferencz és Endre Károly végezzék.

Midőn jelentésemet szives tudomásvétel végett a t. szakosztály elé terjesztem, nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy szakosztályunkat a Társulat választmányja és tisztikara az elmúlt évben is a leggondosabb és előzékeny intézkedéseivel támogatta, miért is azt köszönet és elismerés illeti meg.

Végül engedje meg a t. szakosztály, hogy a szerkesztői tisztet azzal a kérelemmel tegyem le kezeikbe, hogy tekintettel arra, hogy hat éven át viseltem e megtisztelő, de eléggé fáradságos tisztséget, a jövőre mást bízson meg ezzel a feladattal.

Szives bizalmukért őszinte köszönetemet fejezve ki, kívánom, hogy a szakosztály és a „Botanikai Közlemények” mennél inkább felvirágozzék.

Dr. Tuzson János
szerkesztő.

8. M á g o c s y - D i e t z S á n d o r a szerkesztő jelentése alapján indítványozza, hogy a szakosztály a választmánytól az átalányosok után járó különbözeti összeg teljes kintalását kérje. A szakosztály ezt az indítványt elfogadja.

9. M á g o c s y - D i e t z S á n d o r bejelenti a tisztikar és az intéző bizottság lemondását, köszönetét fejezi ki a jegyző és a szerkesztő munkálkodásáért az intéző bizottság nevében és a szakosztálynak a kifejezett eddigi bizalmáért. Felkéri Klein Gyulát a korelnökség elvállalására és a választások mezejtésére.

10. Klein Gyula korelnök kiküldi Szalóky Róbert elnöklete alatt Surák Jánost és Tomek Jánost a szavazatok beszédésére, mi czélből az ülést 10 percre felfüggeszti.

11. Klein Gyula megnyitván az ülést, felkéri Sávolgy Ferencz vendéget előadása megtartására.

12. Sávolgy Ferencz meteorologus, beszámolt az ampelologiai intézetben végzett peronospora-kutatásainak eredményeiről. 1910—12-ben az

ország minden vidékéről összegyűjtött peronosporaanyag összevetéséből a baj jelentkezését megelőző időjárással kiderítette, hogy Magyarországon miféle időjárási feltételekhez köti a peronospora első tavaszi megjelenését? A követett vizsgálati módszer kifejtése után előadó azt a következtetést vonta le eredményeiből, hogy pusztán az időjárás számontartásából az általa bemutatott formula segítségével nagy közelítéssel meg lehet állapítani, hogy az időjárás mikor és az ország mely vidékén éri el azt a biológiai értéket, mely a peronospora tavaszi tenyésztőt megindítani képes.

Klein Gyula megköszöni az előadást.

Schilberszky Károly ajánlatosnak tartaná a harmatviszonyok tanulmányozását és összefüggésének megállapítását is a peronosporával. Érdeklődik a prognózis technikai kivitele és az értesítések szétküldése iránt.

Sávoly Ferenc a köd és a harmat kétségtelen nagy hatását elismeri; de a harmatviszonyok pontos jelzése eddig nem volt kivihető, de ez a hiány némiképen kipótólódik a hőmérséklet leszállása révén korrigált szám adatok által. A technikai kérdések most vannak megoldás alatt.

13. Klein Gyula kihirdeti a szavazás eredményét, mely szerint beadatott 34 szavazat. Elnök lett Mágocsy-Dietz Sándor 33; másodelnök lett Filarszky Nándor 26; jegyző lett Szabó Zoltán 23; szerkesztő lett Moesz Gusztáv 33 szavazattal. Az intéző bizottság tagjai lettek: Schilberszky Károly és Tuzson János.

Klein Gyula üdvözlí az új elnököt, méltatja eddigi tudományos és szakosztályi munkálkodását, meggyőződésének ad kifejezést, hogy a szakosztály vezetése jó kezekbe került és újult erővel nagy fejlődés felé tekint. Üdvözlí az új tisztviselőket és az intéző bizottságot, valamint köszönetet mond a szavazatszedő bizottságnak.

Mágocsy-Dietz Sándor közös munkálkodásra hívja fel a szakosztályt és általában a magyar botanikusokat. A botanika tudományának és a hazai flóra kikutatásának további fejlesztésében élénk, fiatal lelkesedéssel vegyen részt a szakosztály, hogy ezéljének megfelelhessen. Köszöni a bizalmat úgy a maga, mint tisztársai nevében.

14. Tuzson János ismerteti Janchen E. génuszkatalógusának második kiadását. (Lásd 16. old.).

Moesz Gusztáv ismerteti Pantocsek József „A Fertő tó kovamoszat viránya“ című munkáját, s kiemeli, hogy a Fertő tó a maga érdekes flórájával természeti kincs, a melyet meg kellene menteni a lecsapolás következményeitől. (Lásd 14. old.).

15. Mágocsy-Dietz Sándor kéri, hogy a szakosztály a Fertő tó ügyével a következő ülésen foglalkozzék.

16. Moesz Gusztáv előterjeszti az új tagok jegyzékét.

Új tagok:

1. Fischer Ernő kereskedő, Budapest.
2. Jaczó András erdőmérnök, Déva.
3. Pálinkás Gyula, a m. kir. ampelologiai intézet asszisztense.
4. Schneider József, egyetemi növénykertesi kertész.
5. Textorisz Bella postamesternő, Blatnica.

Új átalányosok:

- 1—42. Budapest székesfőváros 42 községi tanintézete.
43. Budapest IV. kegyesrendi főgimnázium.
44. Dárday Aladár gyógyszerész, Kisjenő.
45. Farkas Elek városi vill. rt. oszt. főnök, Budapest.
46. Liptószentmiklós, áll. főgimnázium.
47. Polatsek-féle könyvkereskedés, Temesvár.
48. Stampfel H. könyvkereskedés, Pozsony.
49. Temesvár, áll. főgimnáz. ifj. könyvtár.
50. Trautsch Ede magánzó, Rákosliget.
51. Zsigmondy Dezső mérnök, Budapest.

Meghalt: 1 tag és 1 átalányos. *Kilépett:* 5 átalányos.

Jegyzőkönyv a Növénytani Szakosztály márczius hó 12-én tartott 184. üléséről.

1. Mágoesy-Dietz Sándor elnök szomorodott szívvel jelenti, hogy Társulatunkra és ezzel Szakosztályunkra gyász borult; Lengyel Béla, a kir. magy. Természettudományi Társulat elnöke, a ki a Társulatunk fejlesztésében elévülhetetlen érdemeket szerzett, mint annak több ízben titkára, választmányi tagja, alelnöke és jelenleg elnöke, valamint a kémia-ásványtani szakosztályának elnöke, tegnap, márczius hó 11-én 69. életévében hirtelen elhunyt. A megrendítő, váratlan csapás a Növénytani Szakosztályra is gyászt borított, miért is indítványozza, hogy ezt jegyzőkönyvében juttassa kifejezésre.

Jelenti, hogy a botanikát még egy nagy veszteség érte. Elhunyt Ascherson Pál berlini botanikus tanár és titkos kormánytanácsos, a kit nemcsak mint legnagyobbjaink egyikét tiszteltük, hanem a ki tevékeny részt vett a magyar föld flórájának kutatásában is és állandóan meleg érdeklődéssel szemmel kísérte a magyar botanika fejlődését és szoros kapcsolatot tartott fenn a magyar botanikusokkal. Indítványozza a szakosztálynak, hogy jegyzőkönyvében is adjon kifejezést mély gyászának és őszinte részvétét hozza tudomására az elhunyt családjának és a berlini botanikusoknak, névszerint Ascherson-Sandau Mathilde-nek és Graebner Paul-nak.

A szakosztály eszerint határoz.

Jelenti, hogy Szakosztályunk buzgó tagja, dr. Bezdek József főgimnáziumi tanár megírta földköriuli tanulmányútját, melyet az 1910—11. tanévben tett. A mű „A piramisoktól a felhőkarczolókhöz“ címmel, több képpel illusztrálva megjelent. Üdvözlí a szerzőt, aki könyvében a pedagógiai tanulmányok mellett botanikus voltának is több helyen kifejezést adott és sok sikert kíván további munkálkodásához.

2. Schilberszky Károly „A növények parthenokarpiája“ czímmel tart előadást bemutatásokkal (megjelenik).

3. Kümmerle Jenő Béla „A pteridospora systematikai jelentőségéről“ czímmel adja elő vizsgálatainak eredményeit (megjelenik).

4. Augusztin Béla „Adatok a *Lavatera thuringiaca*“ levélanatómiájához“ czímű dolgozatát adja elő (megjelenik).

5. Menini E. vendég: „Pelóriás *Cymbalaria muralis* virág“ czímű dolgozatát Schweitzer József terjeszti elő (megjelenik).

6. Tuzson János „A tauri puszták flóráját“ ismerteti vetített képek kíséretében és bemutatott növényekkel (megjelenik).

7. A bemutatások során Schneider József növénykerti kertész az egyetemi növénykert jelenlegi érdekesebb növényeit mutatja be, és pedig a *Sechium edule* termését és növényét, a *Victoria regia* és a *Nymphaea amazonum* csiránövényeit, a *Brachychilus Horsfieldi* termését, a *Sauromatum pedatum*, *Ariopsis peltata*, *Milla uniflora* és *Primula Juliae* virágzását. Szabó Zoltán az elnök által a mult ülésen üdvözölt „Flora hungarica exsiccata“ czímű és a Magyar Nemzeti Múzeum Növénytani Osztálya által kiadott szárított növénygyűjtemény első kötetét mutatja be. Tuzson János a *Pinus Kotschyana* termésének nála levő példányait mutatja be.

8. A szakosztályi ügyek során jegyző jelenti, hogy új tagul jelentkezett: dr. Benkő Lajos, kir. tan. megyei főorvos Aranyosmaróth, dr. Cserey Adolf főreáliskolai tanár Budapest, dr. Istvánffi Gyula egyet. tanár és a szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet igazgatója Budapest, Lippert Béla postatiszt Arad, Mácsay Ilona polgári iskolai tanítónő Homonna.

Ezen 5 új tagon kívül új átalányosként belépett 12, de kilépett 3 tag és 4 átalányos, töröltetett 10 tag és 7 átalányos.

A folyóiratra előfizetett: az állami polg. fiúiskola Nagykanizsán és Bäumler András Pozsonyban.

Az Intéző Bizottság részéről jelenti, hogy az ülések ezentúl $\frac{1}{2}$ óra-kor kezdődnek, az előadások sorrendjében előny biztosítatik azon előadóknak, akik nyomtatásra kész kéziratokat nyújtanak be előadáskor. Végül jelenti, hogy a Társulat választmánya teljesítette a Szakosztály ama kérelmét, hogy az átalányosok utáni különbözeti díj teljes összegében utaltassék ki a szakosztálynak.

A tengerbiológiai állomás ügyének tárgyalására kiküldött bizottság által készített felterjesztés felolvasatott, azt a szakosztály elfogadta és megbízta az elnökséget, hogy terjessze a Társulat választmánya elé.

HÍREK.

Kitüntetés: Dr. Filarszky Nándor, a Magyar Nemzeti Múzeum növénytan osztyálynak igazgatója Budapesten, udvari tanácsossá nevezetett ki.

Habilitáció: Dr. Györfy István főrealiskolai tanár Lőcsén, a kolozsvári tudomány-egyetemen a botanika magántanárává és dr. Doby Géza, a magyaróvári vegykísérleti állomás fővegyésze, a budapesti tud. egyetemen, a növényélettani kémia magántanárává habilitáltatott.

Kinevezés: Angyal Dezső kertészeti tanintézeti igazgató Budapesten, kertészeti főfelügyelővé nevezetett ki. — Ráde Károly kertészeti tanintézeti főkertész Budapesten, a városi kertek igazgatójává választott meg. — Dr. Varga Oszkár, az országos m. kir. kémiai intézet górcsővezője Budapesten, kir. fővegyésszé nevezetett ki.

Megbízás: A földművelésügyi miniszter dr. Szabó Zoltánt, az állatorvosi főiskola magántanárát, nevezett főiskolán a növénytan előadásával bizta meg.

Meghalt: Dr. Ascherson Paul titkos tanácsos, egyet. tanár 79 éves korában Berlinben.